VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA

MARIBOR

PRODUKCIJA KRATKEGA DOKUMENTARNEGA FILMA VINAGOVA KLET

Kandidat: Matevž Šauperl

Vrsta študija: študent izrednega študija

Študijski program: Medijska produkcija

Mentor predavatelj: Rajko Bizjak

Mentor v podjetju: Mitja Mlakar, univ. dipl. inž. med. kom.

Lektorica: Mojca Vrčko, prof. slov. in ped.

Maribor, 2018

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisani Matevž Šauperl sem avtor diplomskega dela z naslovom Produkcija kratkega dokumentarnega filma Vinagova klet, ki sem ga napisal pod mentorstvom Rajka Bizjaka.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega dela,
- sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana skladno s pravili Višje strokovne šole Academia Maribor,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli, kot moje lastne kaznivo po Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (Ur. l. RS 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/2013 in 56/2015); (v nadaljevanju ZASP), prekršek pa podleže tudi ukrepom Višje strokovne šole Academia Maribor skladno z njenimi pravili,
- skladno z 32.a členom ZASP dovoljujem Višji strokovni šoli Academia Maribor objavo diplomskega dela na spletnem portalu šole.

Maribor, januar 2018 Podpis študenta:

ZAHVALA

Zahvale so mi osebno vedno ena izmed najtežjih stvari, ki jih moram napisati, saj se vedno v mislih postavlja tisti dvom, da nisem koga pozabil.

Na tem mestu se zahvaljujem vsem profesorjem in profesoricam, ki so mi v času mojega študija predajali znanje, svojemu mentorju gospodu Rajku Bizjaku za konstruktivno kritiko, tako pri diplomskem delu kot že prej pri projektnem delu. Posebno zahvalo namenjam gospodu Marjanu Fridauerju, ki je s svojo stalno pripravljenostjo in hitrim reševanjem izzivov zagotovo ena velika svetla točka Academije.

Hkrati se zahvaljujem svojemu mentorju v podjetju, kjer sem opravljal praktično izobraževanje, Mitji Mlakarju, ter seveda Davidu Sipošu in Timu Žibratu, ki mi neprestano predajajo nova znanja in izkušnje in me uvajajo v svet filmske produkcije, kjer se moram spopasti z resničnimi izzivi, na resničnih projektih in tako piliti svoja znanja in pridobivati prepotrebne izkušnje.

Sicer precej samoumevno, pa vendar – zahvaljujem se seveda tudi svoji družini za vso pomoč, ki mi jo nudi, ter moji drugi družini – skavtom, ki me s provokativno spodbudo velikokrat potisnejo naprej.

Na koncu pa bi se rad zahvalil še Monji Jenuš in Urbanu Juriju Kozelu, ki sta mi pomagala pri izvedbi projekta, ter Gregorju Šerbini, ki nam je omogočil produkcijo kratkega dokumentarnega filma o Vinagovi kleti in pri sami produkciji tudi veliko sodeloval.

POVZETEK

V diplomskem delu predstavljam vzorec za produkcijo kratkega dokumentarnega filma s kratkim produkcijskim rokom, ustvarjen na primeru produkcije filma o Vinagovi kleti v Mariboru.

V prvem delu diplomskega dela je opisano področje in namen dela, postavljeni so cilji ter osnovne trditve.

Delo vključuje vse tri standardne stopnje produkcije. Vse od načrta dela, finančnega in terminskega načrta ter opredeljevanja posameznih tveganj v pred-produkciji, same izvedbe snemanja intervjuja in kleti v produkcijskem delu, ter vse do montaže, arhiviranja in predaje izdelka v post-produkciji.

Diplomsko delo prav tako analizira delo naše produkcijske ekipe in posameznega člana, opozori na najbolj očitne napake, ki smo jih storili, prav tako pa tudi na dobre odločitve, ki smo jih sprejeli.

Izpostavil sem možna tveganja, ki se nam lahko pripetijo pred ali med produkcijo in omenil prav tisto, ki se nam je pripetila. V nadaljevanju diplomskega dela s pomočjo analize dela predlagam možne izboljšave na posameznem področju produkcije, ki lahko marsikomu zelo koristijo pri sprejemanju pomembnih odločitev v podobni situaciji oziroma podobnem projektu.

Del diplomskega dela je tudi javna anketa, ki sem jo izvedel, in s pomočjo katere sem raziskal splošno mnenje naključnega občinstva o njihovem pogledu na dinamiko montaže posnetka ene oziroma dveh kamer.

V prilogi je scenarij, ki smo ga uporabili v naši produkciji kratkega filma, predračuni za opremo, plakat, ki je bil oblikovan ob izidu filma in seveda tudi CD zgoščenka s končnim izdelkom.

Ključne besede: video, snemanje, pred-produkcija, produkcija, post-produkcija, dokumentarni film, organizacija, dinamika montaže, Adobe Premiere Pro, LUT, barvna korekcija, barvno upravljanje

ABSTRACT

Production of short documentary film Vinagova klet

During my diploma, I will be presenting a sample for the production of a short documentary film with a short production deadline; it will be created, following the example of the production of the film about Vinag Wine Cellar in Maribor.

In the first part of my diploma work, I specified the scope and purpose of my work, set the goals and initial thesis.

My diploma includes all three steps involved in video production; from working plan, timeline, financial planning and risk identification in pre-production, execution of the production (shooting, interviewing and Wine Cellar), to the editing, archiving and delivery of the product to the client in the post-production.

It also analyzes the work of our production team and each member of the team. I pointed out the biggest mistakes that we made during the production, and also the good choices that we made in challenging situations.

Possible complications are also highlighted; including the one that happened to us during the production of a short movie. In the continuation of the work with the analysis, I suggested possible improvements, which could be very useful to others faced with a similar situation or carrying a similar project.

Part of my diploma work also included a public survey, which I created and with which I explored the general opinion of the audience about the dynamics of editing a single camera or two cameras video.

In attachments, you will find the script which we used in the production of a short film, proforma invoices for the gear, the poster which was designed for a movie premiere and of course CD with the final product.

Keywords: video, shooting, pre-production, production, post-production, documentary film, organization, planning, editing dynamic, Adobe Premiere Pro, LUT, color correction, color grading

KAZALO VSEBINE

1 UVOD 6

1.1 Opis področja in opredelitev problema 6

1.2 Namen, cilji in osnovne trditve 7

1.3 Predpostavke in omejitve 7

1.4 Uporabljene raziskovalne metode 7

2 PREDPRODUKCIJA 8

2.1 Predstavitev ekipe 8

2.2 Načrt dela 8

2.3 Terminski načrt 9

2.4 Dokumentarni žanr 9

2.5 Finančni načrt 12

2.6 Tveganja projekta 13

2.7 Od ideje do scenarija 15

3 PRODUKCIJA 16

3.1 Snemanje intervjuja 17

3.2 Snemanje kleti 18

4 POSTPRODUKCIJA 20

4.1 Montaža 20

4.1.1 Dinamičnost in zanimivost intervjuja 22

4.2 Grafika 24

5 PREDAJA IZDELKA NAROČNIKU IN ARHIVIRANJE 25

5.1 Predaja 25

5.2 Arhiviranje 25

6 ANALIZA DELA 26

7 SKLEP 27

8 SLOVAR TUJK 29

9 VIRI, LITERATURA 30

10 PRILOGE 32

KAZALO SLIK

Slika 1: Prvi dokumentarni film bratov Lumière, kjer so gledalci ob predvajanju bežali iz dvorane, saj so mislili, da bo vlak zapeljal v njih. 11

Slika 2: Vinagova klet Maribor 15

Slika 3: Postavitev opreme na lokaciji za snemanje intervjuja 17

Slika 4: Snemanje intervjuja v Vinagovi kleti 18

Slika 5: Snemanje kadra pri vinskem arhivu 19

Slika 6: Snemanje ene izmed najstarejših betonskih cistern 19

Slika 7: Stopnje nanašanja LUT-ov 22

Slika 8: Slikovni prikaz anketnih različic posnetkov 23

Slika 9: Potek montaže kratkega dokumentarnega filma 24

KAZALO TABEL

Tabela 1: Finančni načrt produkcije 12

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Gantogram terminskega načrta 9

1 UVOD

V diplomskem delu želim predstaviti potek produkcije nizkoproračunskega kratkega dokumentarnega filma o Vinagovi kleti v središču Maribora ter analizirati samo izvedbo produkcije – kaj smo naredili pravilno, kaj narobe, kje so možne izboljšave in kaj bi še lahko naredili, da bi izboljšali potek dela.

Snemanje je potekalo v prostorih nad vinsko kletjo in v njej. Zaradi izziva, s katerim smo se spopadli – celotna produkcija je morala biti izvedena v dveh tednih, je snemanje potekalo le en snemalni dan, na katerega pa smo se seveda morali temeljito pripraviti. Ciljna skupina, na katero kratki dokumentarni film apelira, je vsa zainteresirana javnost, predvsem pa izletniki in turisti, ki so potencialni obiskovalci kleti. Naš cilj je torej predstaviti vinsko klet, občinstvo zainteresirati za obisk, a hkrati ne pokazati preveč, saj bi tako mogoče katerega obiskovalca odvrnili od obiska kleti.

Vinagova klet je ena najstarejših in največjih klasičnih tunelskih vinskih kleti v središču mesta v Evropi. Klet, ki se trenutno razprostira na površini 20.000 kvadratnih metrov, njeni podzemni predori pa so dolgi več kot 2,5 km, je nekoč bila še mnogo večja. Prvi del te klasične vinske kleti je bil zgrajen že leta 1847. Trenutno sicer deluje le kot muzej, a vendar ima možno kapaciteto pridelave kar 6 milijonov litrov vina. Posebnost vinske kleti je tudi velik vinski arhiv, kjer hranijo več kot 250.000 steklenic vina. Vir: (Maribor - Pohorje, 2017)

1.1 Opis področja in opredelitev problema

V diplomskem delu želim raziskovati področje načrtovanja in izvedbe produkcije video izdelka z izredno kratkim rokom izvedbe. Hkrati želim analizirati delo moje projektne skupine in ugotoviti, kakšne napake smo naredili in kaj bi lahko izboljšali. Težava, ki se pojavlja pri manjših podjetij in neizkušenih filmarjih je ta, da so mnenja, da za nek soliden video izdelek potrebujemo veliko količino denarja ter ogromno produkcijske opreme.

1.2 Namen, cilji in osnovne trditve

Namen diplomskega dela je predstaviti in analizirati lastno delo na nizkoproračunski produkciji in ga primerjati z uveljavljeno prakso pri produkciji takšnih izdelkov ter kakšnemu mlademu nadobudnemu »filmarju« podati nekaj informacij za uspešno izvedbo projekta. Hkrati želim ugotoviti, kje so največja tveganja, predhodna priprava na zaplete in kakšne so možne izboljšave, ter izpostaviti točke, na katere je potrebno biti najbolj pozoren pri takšni vrsti hitre produkcije, kje je smiselno porabiti največ časa in kje lahko kakšno uro pridobimo.

Hipoteze, ki sem jih postavil:

- Nizkoproračunsko produkcijo kratkega dokumentarnega filma je mogoče v celoti izvesti v dveh tednih.
- Snemanje intervjuja je možno solidno osvetlili z le dvema LED svetiloma.
- Intervju, posnet z dvema kamerama, je lahko mnogo bolj dinamičen, kot le z eno kamero.

1.3 Predpostavke in omejitve

Zaradi narave dela v Vinagovi kleti nam je bilo omogočeno snemanje le v odpiralnem času muzeja in le z enim zaposlenim.

1.4 Uporabljene raziskovalne metode

V diplomskem delu bom uporabljal metodo analize in primerjave za potrjevanje svoje hipoteze o uspešni izvedbi kratke produkcije z omejeno opremo.

Za ugotavljanje dinamičnosti bom intervju izvozil v treh različicah. Prva različica bo zmontiran intervju z le eno kamero, druga različica bo intervju prav tako z eno kamero, a z uporabo »zoom in« efekta, ter tretja različica, ki pa bo sestavljena iz kadrov, posnetih z dvema kamerama z različno kompozicijo. Nato bom pripravil spletno anketo, kjer bom anonimno postavil vprašanje, katera različica se gledalcem zdi najbolj dinamična in zanimiva za ogled. Ker je gledalec končni in glavni kritik našega dela, bom z rezultatom potrdil oziroma ovrgel hipotezo.

2 PREDPRODUKCIJA

2.1 Predstavitev ekipe

V redko kateri resnejši video produkciji sodeluje le en član, ki nase prevzame praktično vse naloge, od režiserja do osvetljevalca. Za produkcijo kratkega dokumentarnega filma smo se tako v ekipi zbrali trije člani, in sicer: Urban Jurij Kozel, Monja Jenuš in jaz, Matevž Šauperl, večja ekipa pa se mi je zdela nesmiselna zaradi časovne omejitve, saj bi več članov povzročilo težjo in obsežnejšo komunikacijo in usklajevanje, kar bi lahko občutno vplivalo na časovnico produkcije.

2.2 Načrt dela

Produkcijske dejavnosti, ki sem jih želel izvesti v tej produkciji, sem razvrstil in opisal po vrstnem redu tako, kot mislim da bi morale potekati tudi v praksi.

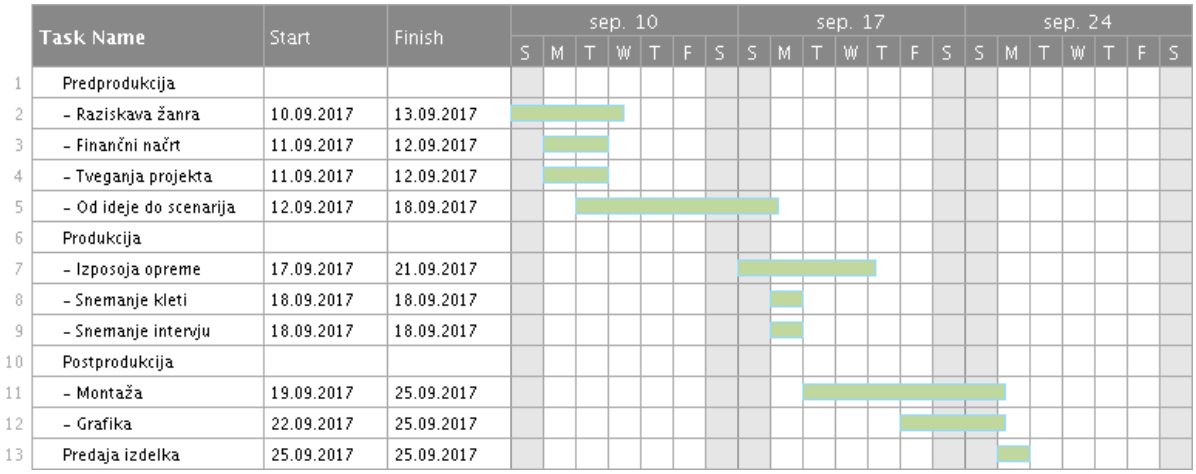
Ključnega pomena za uspešno izvedbo projekta je bila aktivna komunikacija znotraj ekipe, pripravljenost naročnika (Vinagova klet, ki nam je dovolila snemanje in uporabo njihove intelektualne lastnine – omembo blagovne znamke), komunikacija in izposoja opreme na Academiji ter dobra predpriprava na snemanje.

Kot prvo smo si v produkcijski ekipi razdelili področja dela glede na naša predhodna znanja in interese. Kot vodja ekipe sem prevzel vsa organizacijska dela, režijo, snemanje (snemalec 1) in montažo filma, saj imam največji interes za produkcijo filma. V prihodnosti se vidim kot producent in režiser, zato sem nase prevzel organizacijo projekta. Zaradi predhodnih izkušenj iz snemanj za neprofitne organizacije in obsežnega snemalnega dela v praksi pa sem se odločil tudi za montažo in prevzem kamere 1. Monja že od majhnih nog rada piše zgodbe, zato je prevzela pisanje scenarija, ker pa se ukvarja tudi z grafičnim oblikovanjem, smo ji dodelili tudi pripravo grafike za film. Na samem snemanju je vedno dobrodošla pomoč, zato je bila njena tretja vloga asistiranje na setu. Urban je želel izpopolniti svoja znanja o tonu v povezavi s snemanjem, zato je v tem projektu poskrbel za snemanje tona in drugo kamero (snemalec 2).

Nato sem raziskal zvrst in značilnosti dokumentarnega žanra, pripravil terminski načrt (podrobno opisan v poglavju 2.4), finančni načrt (poglavje 2.5) in izpostavil tveganja projekta (poglavje 2.6).

2.3 *Terminski načrt*

Za uspešno izvedbo in lažjo organizacijo je priporočljivo določiti roke za posamezna produkcijska dela. Za lažji pregled pa je priporočljiva uporaba gantograma, ki nam posamezna dela časovno označi v razpredelnici. Za moj projekt sem zaradi avtomatiziranega in lažjega urejanja gantograma uporabil spletno orodje SmartSheet (https://www.smartsheet.com/gantt-chart-software).

	Task Name	Start	Finish
1	Predprodukcija		
2	- Raziskava žanra	10.09.2017	13.09.2017
3	- Finančni načrt	11.09.2017	12.09.2017
4	- Tveganja projekta	11.09.2017	12.09.2017
5	- Od ideje do scenarija	12.09.2017	18.09.2017
6	Produkcija		
7	- Izposoja opreme	17.09.2017	21.09.2017
8	- Snemanje kleti	18.09.2017	18.09.2017
9	- Snemanje intervju	18.09.2017	18.09.2017
10	Postprodukcija		
11	- Montaža	19.09.2017	25.09.2017
12	- Grafika	22.09.2017	25.09.2017
13	Predaja izdelka	25.09.2017	25.09.2017

Grafikon 1: Gantogram terminskega načrta

Vir: (Lasten vir, Brez datuma)

2.4 *Dokumentarni žanr*

Dokumentarni film je najlažje opisati kot film, ki dokumentira nekaj resničnega. V našem primeru gre za dokumentiranje Vinagove kleti z navajanjem dejstev o njeni zgodovini.

Žanr lahko razdelimo na 6 osnovnih smeri oziroma načinov dokumentacije nekega dogodka, predmeta ali osebe, ki ga želimo dokumentirati v našem filmu.

Začel bom z najpogostejšo smerjo, ki smo ji najbolj izpostavljeni, in sicer ekspozicijski način, kjer običajno gledalca izobražujemo in mu razlagamo o določeni stvari, načinu življenja, problemih itd. Te smeri smo se poslužili tudi v primeru našega dokumentarnega filma.

Poznamo tudi opazovalni način, kjer opazujemo in analiziramo določen problem, ki ga želimo predstaviti kar se da objektivno.

V naslednjem načinu, ki ga imenujemo »Način udeležbe«, je filmar udeležen v dogajanju, ki ga dokumentira in je tako lahko precej subjektiven, temo dokumentacije pa prikazuje iz svojega zornega kota.

Peti po vrsti je refleksivni način, kjer dokumentarni film spodbuja gledalca k lastnemu razmišljanju in k dvomljenju v avtentičnost dokumentarnega filma na splošno.

Kot zadnji je meni zelo zanimiv poetični način, kjer filmar želi na občinstvo narediti vtis oziroma ga spraviti v določeno razpoloženje, hkrati pa na prvo mesto postavlja kinematografijo pred objektivno vsebino. (Biesterfeld, 2017)

Seveda se potem ti stili mešajo in ustvarjajo kopico novih. Med mešanice lahko uvrščamo dokufikcije, kjer želi režiser prikazati resničnost takšno, kot je, a hkrati vključevati neresnične elemente. Zelo zanimivi so tudi mockumentarni filmi, ki običajno na satiričen in humoren način pripovedujejo zgodbo o resničnih dogodkih.

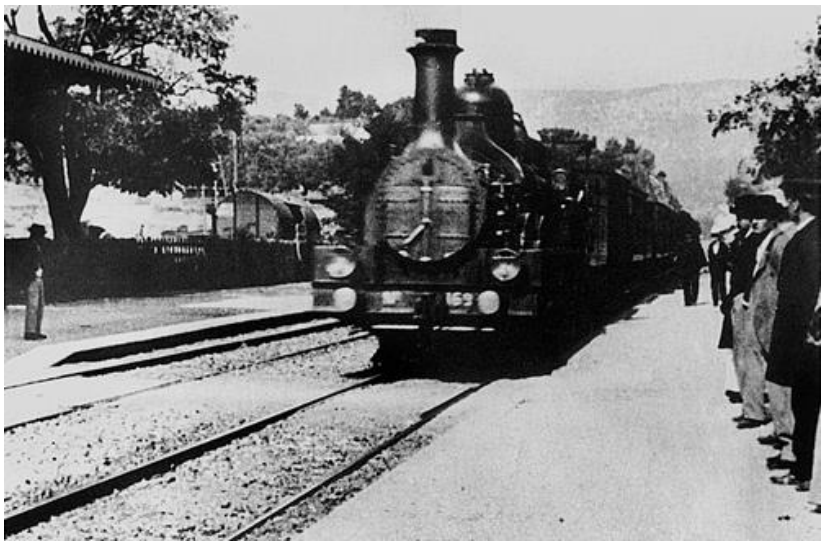
Kljub zgoraj navedenem velikem številu različnih tipov dokumentarnih filmov, običajno večina študentov označi žanr za dolgočasnega. To lahko verjetno pripišemo dejstvu, da smo večinoma izpostavljeni le enemu tipu dokumentarnega filma, in sicer ekspozicijskemu dokumentarcu.

V zadnjih letih je bil na tem področju narejen velik napredek, saj je bilo posnetih nekaj zelo uspešnih dokumentarcev (Supersize Me, Everest, Fahrenheit 9/11 itd.), ki so bili zelo uspešni tudi na priznanih filmskih festivalih. Prav ti dokumentarci, ki so drugačni in se zgodbe lotevajo na drugačen način, so začeli spreminjati naša mnenja o zanimivosti žanra in marsikaterega ustvarjalca spodbudili k pripovedovanju resničnih zgodb. (Dawkins & Wynd, 2010)

Marsikdo bi torej dokumentarni film opisal kot nekaj neizmišljenega, neigranega, pa vendar to ne drži popolnoma. Sploh v zadnjih letih je prišlo na velike in male zaslone veliko uspešnih v celoti igranih dokumentarnih filmov in serij (Everest, Genius, Rush itd.), kjer za zanimivejšo predstavitev resnične zgodbe vključujejo tudi popolnoma izmišljene oziroma nepreverjene dogodke, ki pa na resnično zgodbo nimajo velikega vpliva in koristijo bolj kot ne za smiselno povezovanje dogodkov.

Skozi leta se je žanr zelo spreminjal in razvijal. Od praktično prvih filmov (Prihod vlaka, Odhod delavcev iz tovarne …), kjer so statično posneli en dogodek, do današnjih dokumentarnih filmov, ki na zanimiv in dinamičen način gledalcu predstavijo zgodbo.

(Filmsite, 2017)

Slika 1: Prvi dokumentarni film bratov Lumière, kjer so gledalci ob predvajanju bežali iz dvorane, saj so mislili, da bo vlak zapeljal v njih.

Vir: (https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/3/33/L%27Arriv%C3%A9e_d%27un_train_en_gare_de_La_Ciotat.jpg, Brez datuma)

V dokumentarnih filmih poznamo dva sloga, in sicer realizem in formalizem. Pri realizmu gre za slog, ki se je razvil v Franciji v sredini 20. stoletja in pomeni realistično ter avtentično predstavitev vsebine. Uporabimo ga, kadar želimo zgodbo predstaviti objektivno in kot odsev dejanskega stanja. Medtem pri formalizmu gre za opazen izrazni slog avtorja, kar pomeni, da je izdelek narejen pod močnim vplivom avtorjevega ideološkega razmišljanja.

(Bedrač, Čučkov, Patković, & Plazovnik, 2011)

Veliko dokumentarnih filmov je rezultat večletnih ali vsaj večmesečnih priprav in raziskav, kar v našem primeru seveda ni bilo mogoče, kar pa še ne pomeni, da v nekaj dneh aktivnega dela ni mogoče preiskati interneta, se pogovoriti z naročnikom in izbrskati kakšne posebnosti, je pa dejstvo, da bi lahko z obsežnejšo raziskavo odkrili še marsikaj zanimivega.

2.5 Finančni načrt

V mojem primeru smo imeli na voljo brezplačno opremo, ki smo si jo lahko izposodili na Academiji, prav tako pa smo brezplačno delali vsi člani produkcijske ekipe. A vendar smo pripravili finančni načrt, kakšno bi bilo realno stanje za izvedbo takšnega projekta v praksi. Urno postavko posameznega člana produkcijske ekipe sem postavil na 30 €, cene drugih stroškov pa sem preveril na internetu ter izračunal povprečje treh ponudb za posamezen strošek.

Tabela 1: Finančni načrt produkcije

Strošek:	**Kdo:**	**Specifikacija:**	**Strošek:**	**Skupaj strošek:**
Produkcijska ekipa				
	Režiser			570
		Predprodukcija - 13 ur	*390*	
		Snemanje - 10 ur (0 €/uro, ker je istočasno snemalec)	*0*	
		Postprodukcija - 6 ur	*180*	
	Scenarist	*16 ur*		480
	Snemalec	*2 x po 10 ur*		600
	Montažer	*12 ur*	*360*	360
Potni stroški produkcijske ekipe	vsi			80
Izposoja snemalne opreme				200
Rekviziti				30
Hrana in pijača				40
Najem opreme za montažo				280
			SKUPAJ	**2.640,00 €**

Vir: (Šauperl, Kozel, & Jenuš, 2017)

2.6 Tveganja projekta

Da bi se čim bolj izognili produkcijskim zapletom, sem pripravil tudi seznam tveganj, stopnjo tveganja za uresničitev in ukrepe, s katerimi bomo minimalizirali tveganje. Mislim, da je to odlična predpriprava na potencialne zaplete, istočasno pa že v naprej razmišljamo o rešitvah.

Odpoved člana produkcijske ekipe:

- Možnost uresničitve tveganja: majhna.
- Vpliv na produkcijo: srednje velik.
- Možni vzroki: bolezen, poškodba, druge nepredvidljive situacije.
- Ukrepi za zmanjšanje tveganja: S članoma ekipe bom ves čas v kontaktu tako, da bi v primeru odpovedi vedel čim prej. Prav tako bom informativno povprašal še kakšnega drugega znanca, ali bi imel čas vskočiti v produkcijo v primeru odpovedi v zadnjem trenutku.
- Opomba: V našem primeru gre za precej majhno tveganje, saj smo vsi študentje, ki moramo opraviti študijsko obveznost, vendar se tveganje zelo poveča v primeru, da bi šlo za neštudijsko produkcijo, saj zaradi nizkega proračuna praktično nihče ni zavezan k izvedbi projekta, kar bi pomenilo, da lahko v vsakem trenutku odstopi.

Izposoja opreme:

- Možnost uresničitve tveganja: majhna.
- Vpliv na produkcijo: majhen.
- Možni vzroki: odpoved rezervacije za izposojo opreme na Academiji.
- Ukrepi za zmanjšanje tveganja: Za vsak primer bom informativno preveril razpoložljivost opreme pri drugih izposojevalcih opreme ali mojih znancih, tako da lahko v primeru odpovedi za snemalni dan zagotovim potrebno opremo.

Odpoved opreme med snemanjem:

- Možnost uresničitve tveganja: majhna.
- Vpliv na produkcijo: srednje velik.
- Možni vzroki: težave s samo opremo, nedelovanje, prazne baterije.
- Ukrepi za zmanjšanje tveganja: Opremo bom preveril že pred snemalnim dnevom in napolnil vse baterije. Ker bomo uporabljali dve kameri, bi v primeru odpovedi z malo improvizacije lahko naše delo končali tudi z le eno kamero.

Izguba posnetega materiala:

- Možnost uresničitve tveganja: majhna.
- Vpliv na produkcijo: velik.
- Možni vzroki: sesutje diska, izguba podatkov med prenosom posnetkov, problemi z zapisovanjem posnetka na SD kartico med snemanjem.
- Ukrepi za zmanjšanje tveganja: Že med snemanjem bom večkrat preveril posnetke, da so uspešno shranjeni na SD kartici. Prav tako bom takoj ob prenosu posnetkov na računalnik naredil varnostno kopijo na drugem disku.

Odpoved naročnika:

- Možnost uresničitve tveganja: majhna.
- Vpliv na produkcijo: velik.
- Možni vzroki: bolezen ali poškodba vodje Vinagove kleti.
- Ukrepi za zmanjšanje tveganja: Ni preventivnih ukrepov. V tem primeru bi se produkcija prestavila.

2.7 Od ideje do scenarija

Po odločitvi za idejo o produkciji kratkega dokumentarnega filma o Vinagovi kleti smo odšli na sestanek v Vinagovo klet, kjer smo predebatirali smernice naše zgodbe. Prav tako smo domov odšli založeni z informacijami, iz katerih smo nato pripravili scenarij. Na tem mestu je pomembno, da smo že raziskali lokacijo in se dogovorili, kdo bo govorec v intervjuju, saj bi drugače priprava scenarija potekala dlje časa, prav tako pa bi bila manj specifična, kar bi nam otežilo delo na snemalnem dnevu.

Scenarij je stvar, brez katere je nesmiselno organizirati snemalni dan, saj bi lahko posneli premalo ali preveč materiala ali pa bi bil neuporaben. V vsakem primeru bi bil material brez scenarija manj sistematičen in urejen, kar bi podaljšalo in otežilo delo v montaži.

Torej – zakaj napisati scenarij za dokumentarni film?

- Odgovori na vprašanje »Kaj posneti?«
- Predstavlja vizualni osnutek za snemanje.
- Lahko ga spremenimo, tudi med produkcijo.
- Ne predstavlja seznama posnetkov, kot pri igranem filmu, ampak poda okvirje.

(Medijski tehnik, 2017)

Za pripravo scenarija je bila zadolžena Monja, smo pa izvedli tako imenovan doctoring sinopsisa in scenarija, kar je občutno izboljšajo scenarij. Scenarij je priložen kot priloga 1.

Slika 2: Vinagova klet Maribor

Vir: (https://maribor-pohorje.si/images/temp/big/Vinagova_klet2_Slovenia_Slovenija_Maribor_Pohorje_Marko_Petrej.jpg, Brez datuma)

3 PRODUKCIJA

Izvedli smo tako rekoč »ekspresno produkcijo«, saj je trajala samo en snemalni dan, vendar je ta dan bil dobro izkoriščen. Za uspešno izvedbo ekspresne produkcije je bila zelo pomembna naša predprodukcija. Kljub vsem pripravam smo naleteli na mnogo izzivov, ki smo jih poskušali čim hitreje reševati in nadaljevati delo po urniku.

Pri samem snemanju sem se držal pridobljenih znanj iz študija ter neformalno pridobljenih znanj. Držal sem se tudi nekaterih pravil in nasvetov profesionalcev, kot sta Rick Broida in Paul Grabowicz, ki redno pišeta članke na temo video produkcije.

»Tako kot ribič točno ve, kaj je v njegovi škatli s pripomočki, tako dober snemalec pozna svojo kamero.« (Broida, 2017)

»Prosi osebo, ki jo intervjuvaš, da gleda tebe in ne direktno v kamero.« (Grabowicz, Seidler, & Reynolds, 2017)

Za snemanje smo se odločili za dve kameri Panasonic HC-X1, ki smo si ju lahko izposodili na Academiji. Kamera ima odličen Leica objektiv, stabilizacijo, high frame rate snemanje in druge funkcionalnosti, tako da je odlična izbira za takšne vrste hitro produkcijo. Prav tako omogoča snemanje v 4K kvaliteti, ampak smo se zaradi hitrejše obdelave in manjših potreb bo shrambi posnetkov odločili, da bomo izdelek posneli v Full HD kvaliteti.

Video smo snemali v MPEG-4 AVC/H.264 kodeku, ki je primarni kodek v tej kameri, prav tako pa globalno podprt format na vseh platformah in programih za montažo, kar mi je dalo občutek varnosti, da bo kasnejše delo potekalo brez zapletov. Naši posnetki so bili posneti v .mp4 formatu FullHD, s hitrostjo 25 sličic na sekundo in zajemom 200 Mb/s.

Zvok smo snemali direktno v kamero, da smo prihranili čas na snemanju in prav tako v post-produkciji, kjer bi drugače morali sinhronizirati zvok, tako da je bil naš zvok posnet v dvokanalnem LPCM kodeku, uporabljenem v .mp4 formatu.

Slika 3: Postavitev opreme na lokaciji za snemanje intervjuja

Vir: (Lasten vir, Brez datuma)

3.1 Snemanje intervjuja

Sceno za snemanje intervjuja smo pripravili v lokalu, ki je del Vinagove kleti. Načrtovali smo osvetlitev z dvema LED svetiloma (LED panel z nastavljivo svetlostjo in barvo med 3300 K in 5500 K), vendar smo hitro po začetku snemanja naleteli na prvi izziv, saj je ena izmed luči nehala delovati. Očitno je prišlo do napake pri polnjenju baterije, direktni priklop na elektriko pa prav tako ni deloval. Zaradi tega smo se odločili, da si bomo pomagali z dnevno svetlobo in smo tako odstranili temno pokrivalo, s katerim smo zatemnili okno po prvotnem načrtu. Dnevna svetloba je bila koristna, vendar smo naredili napako z barvo druge luči in posledično nastavitvami beline, kar smo opazili komaj po snemanju. Napako smo sicer po najboljših močeh popravili v post-produkciji.

Slika 4: Snemanje intervjuja v Vinagovi kleti

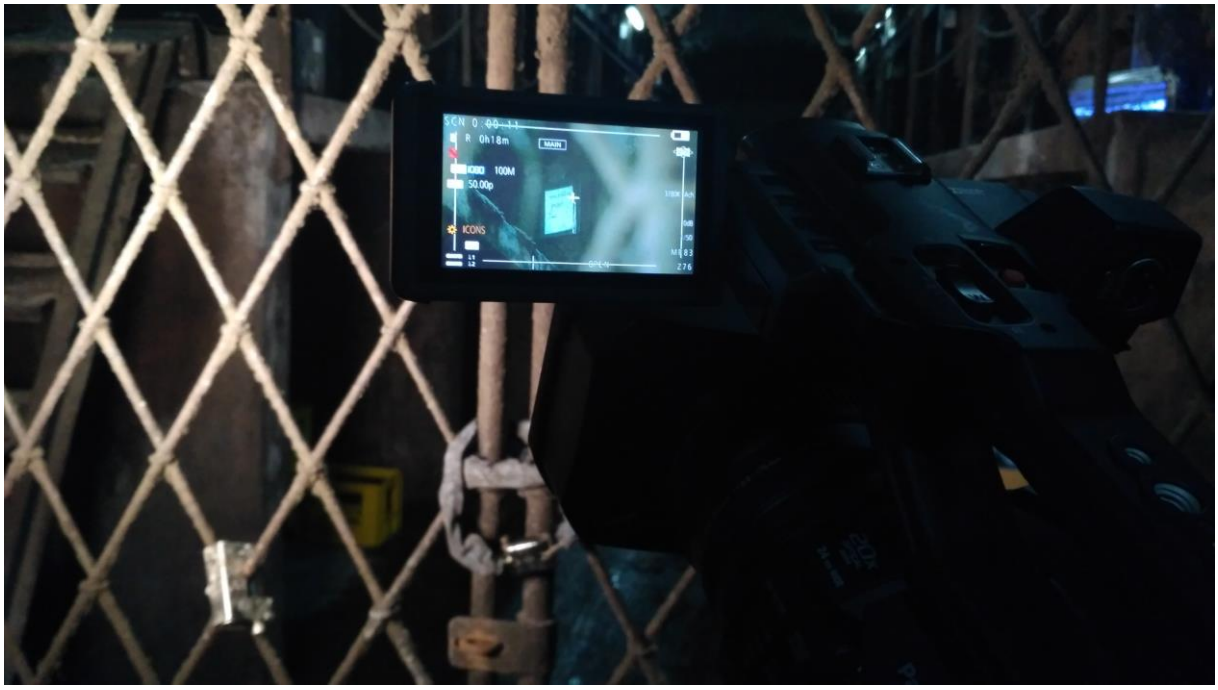
Vir: (Lasten vir, Brez datuma)

3.2 Snemanje kleti

Po posnetem intervjuju smo se odpravili v hladno vinsko klet, kjer je konstantna temperatura 16 °C.

Glavni izziv je seveda bila osvetlitev, saj je vinska klet slabo osvetljena. Že z dvema LED svetiloma bi bila osvetlitev dolgih hodnikov velik izziv, zaradi nedelovanja ene luči pa smo se morali znajti z le enim svetlobnim telesom. Poslužili smo se vseh trikov, od uporabe sveč, telefonov, pa vse do prestavljanja luči med samim posnetkom.

Sam vidim film kot skupek čarovniških trikov, ki nam pomagajo povedati zgodbo in zato menim, da smo imeli ravno v tem primeru izjemno veliko priložnost vaditi trike ter preučiti učinek na gledalca, saj je med snemanjem kamera v bistvu gledalec, kar gledalec vidi (torej posnetek), si lahko naš trik tudi takoj ogledamo in če ni uspel, posnamemo znova. Torej vidim film kot čarovniško predstavo, pri kateri se lahko zmotimo in imamo še eno priložnost.

Slika 5: Snemanje kadra pri vinskem arhivu

Vir: (Lasten vir, Brez datuma)

Slika 6: Snemanje ene izmed najstarejših betonskih cistern

Vir: (Lasten vir, Brez datuma)

4 POSTPRODUKCIJA

4.1 Montaža

Za montažo filma sem uporabljal lasten računalnik z naslednjimi specifikacijami:

Strojna oprema – računalnik:

- Procesor: Intel Core i7 7700k
- RAM: 16 GB
- Grafična kartica: nVidia GTX 1060
- M.2 SSD – 500 GB

Programska oprema:

- Windows 10 Education
- Adobe Premiere Pro CC

Posnetke, ki jih je kamera zapisala na SD kartico, sem prenesel na svoj M.2 SSD disk (posnetki so zasedali 65 GB prostora), od koder sem jih tudi uvozil v Premier Pro montažni program.

Montaže sem se lotil sistematično in mislim, da se je takšna organizacija zelo poznala pri nadaljnji montaži in hitrosti postopka, saj v nobenem trenutku nisem iskal materiala.

Torej – najprej sem sinhroniziral sliki in zvok pri kamerah iz obeh intervjujev in nato vse posnetke razporedil po kadrih in mapah. Za tem sem v programu označil »in« ter »out« točke za posamezen posnetek, tako da se kasneje nisem ukvarjal z iskanjem dobrih delov posameznega posnetka.

Za montažo sem uporabljal licenčni program Adobe Premiere Pro, ki je eden izmed glavnih montažnih orodij na svetu. V montaži sem za predoglede pustil kar privzet in za program optimiziran kodek MPEG I-frame.

Nato sem začel s sestavljanjem intervjuja, ampak ker sem si že v začetku postavil hipotezo, sem prvo izvedel kratko anketo, ki je zaradi lažjega sledenja podrobneje opisana na naslednji strani. Na kratko: s pomočjo ankete sem raziskal mnenje nevtralnih gledalcev o zanimivosti in dinamičnosti intervjuja.

Po sestavljenem intervjuju sem začel z vstavljanjem pokrivnih kadrov, kjer sem za prehode večinoma uporabljal neizstopajoč prehod »film dissolve« ali pa prehoda sploh nisem uporabil.

Za uporabo minimalističnih prehodov sem se odločil, ker sem želel čim bolj »blockbusterski« izgled izdelka in v moderni hollywoodski kinematografiji se skorajda ne uporablja več kičastih prehodov, ampak so prehodi med posnetki čim bolj nevidni.

Na koncu sem dodal še glasbo, prilagodil določene kadre na glasbo in naredil barvno korekcijo. Nato sem uredil zvok in glasnost ter po dodani grafiki, ki jo je pripravila Monja, naredil še tako imenovano upravljanje barv.

Za lažje razumevanje razlike med barvno korekcijo in barvnim prelivanjem predlagam ogled naslednjega posnetka, ki razliko razloži na zelo preprost način v vsega dobrih treh minutah: https://www.youtube.com/watch?v=4VxHskBLpCY. Vredno si je ogledati tudi naslednje posnetke, ki na hiter, a razumljiv način prikažejo nekaj trikov barvnega upravljanja in uporabe LUT-ov: https://www.youtube.com/watch?v=V8Fvooknd_0 (triki za boljšo in hitrejšo barvno upravljanje), https://www.youtube.com/watch?v=-fKDb4JnUmc (barvno upravljanje s pomočjo uporabe LUT-ov) in https://www.youtube.com/watch?v=S7YZtAQEVaA (nasveti in dobra praksa za uporabo LUT-ov).

Pregledal sem veliko število posnetkov o razlagi LUT-ov in med vsemi predlagam ogled naslednjega, ki na res preprost način do potankosti razloži, kaj ta beseda pomeni in kako deluje. Posnetek traja 3 minute in besedo LUT razloži na način, da jo razume tudi laik. Vredno si je ogledati tudi naslednji posnetek: https://vimeo.com/120318153. Če povzamem razlago iz tega posnetka, lahko rečem, da je LUT baza podatkov, kako ravnati s posamezno barvo v posnetku, na katerega ga nanašamo.

Kaj sem želel doseči z barvnim upravljanjem? Ker smo naredili napako pri osvetljavi govornika in ker sem že v osnovi želel, da ima izdelek bolj hladen (vinska klet) ton, sem cel izdelek s pomočjo dveh LUT-ov »ohladil« in nekoliko prikril naše napake. LUT-i so precej subjektivno in kreativno orodje, tako da sem se za njihovo uporabo odločil povsem iz mojega subjektivnega pogleda na izdelek. Na spletu je na prodaj na tisoče raznolikih LUT-ov, se pa jih da dobiti tudi popolnoma zastonj, le malo je potrebno raziskati splet in pogledati nekaj posnetkov na YouTube platformi. Ker bi lahko posnetke in spletne strani našteval kar en čas, bom omenil tri strani, na katerih sem našel najbolj uporabne LUT-e, in sicer sam priporočam prenos zastonjskih LUT-ov (ponujajo tudi plačljive) s spletne strani https://lutify.me/free-luts,https://www.colorgradingcentral.com/free-luts in https://www.groundcontrolcolor.com/free-luts.html, saj te strani ponujajo res izjemno dobre LUT-e popolnoma zastonj.

Torej, po opravljeni barvni korekciji vseh posnetkov (uskladitev temnih, svetlih in srednjih vrednosti barv tako, da se najsvetlejši odtenki posamezne trojice primarnih barv dotikajo vrednosti 100 in najtemnejši vrednosti 0, ter da so barvni odtenki kože na za njih namenjeni premici. Predlagam ogled članka, ki barvno korekcijo dobro razloži: http://www.thehurlblog.com/cinematography-online-7-tips-for-hd-color-correction-and-dslr-color-correction/). S pomočjo s spleta prenešenih LUT-ov sem ustvaril tako imenovani korekcijski sloj, tako da sem naenkrat urejal celoten izdelek. S prvim LUT-om (SE-Blockbuster) sem svetle tone naredil bolj oranžne, temne tone pa bolj modre, medtem ko sem z drugim LUT-om (Hypersthene) vse skupaj naredil malenkost bolj kontrastno ter vse tone ohladil na modre odtenke.

Slika 7: Stopnje nanašanja LUT-ov

Vir: (Lasten vir, Brez datuma)

4.1.1 Dinamičnost in zanimivost intervjuja

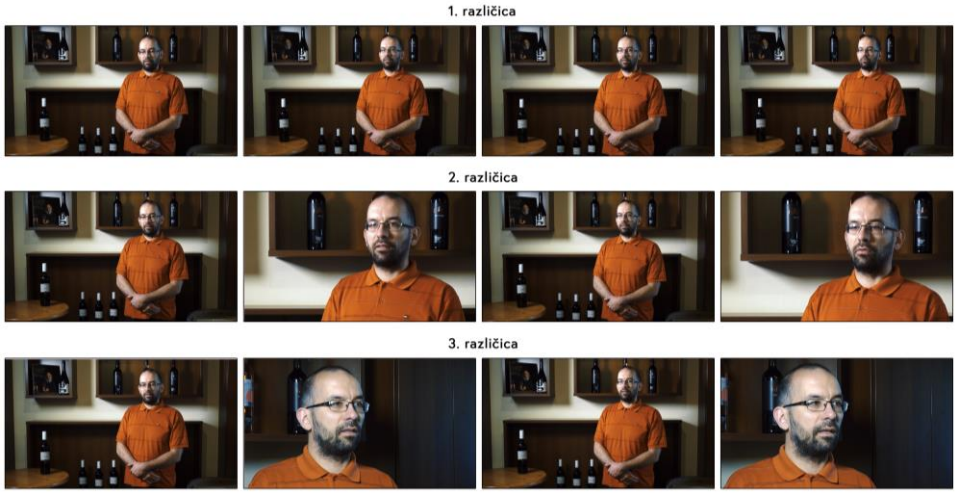
Ena izmed mojih hipotez na začetku tega diplomskega dela je bila, da je intervju bolj dinamičen, če ga posnamemo in zmontiramo z dvema kamerama iz dveh kotov, kot le z eno kamero.

Naš intervju smo posneli z dvema kamerama, nato pa sem ga izvozil v treh različicah.

- 1. različica: Zmontiran intervju iz le ene kamere.
- 2. različica: Zmontiran intervju iz le ene kamere, a z uporabo zoom in učinka za dosego dinamičnosti (kar v našem primeru zniža kvaliteto posnetka; če bi izdelek snemali v 4K kvaliteti, končni izdelek pa bi bil izvožen v 1080p, se kvaliteta pri približevanju do neke meje ne bi slabšala).

- 3. različica: Zmontiran intervju iz dveh kamer (v našem primeru z eno napako, saj se je Monja, ki je postavljala vprašanja, postavila na napačno stran glavne kamere, nihče v tistem trenutku tega ni opazil in zaradi tega naš sogovornik gleda na vsaki kameri v drugo smer).

Spodnja slika prikazuje koncept vseh treh različic izvoženih posnetkov, ki so si jih ogledali udeleženci ankete.

Slika 8: Slikovni prikaz anketnih različic posnetkov

Vir: (Lasten vir, Brez datuma)

Ker je gledalec pravzaprav glavni kritik našega dela, sem želel pridobiti prav njegovo mnenje o tem, katera različica deluje najbolj dinamično in zanimivo za ogled, zato sem ustvaril anonimni spletni vprašalnik, kjer sem anketiranca vprašal naslednje:

- Katera montaža posnetka vam je bila najbolj všeč/dinamična?
- Katera najmanj?
- Vas je pri katerem posnetku zmotila slaba kvaliteta posnetka?

V anketi je sodelovalo 58 udeležencev, rezultati pa so precej zanimivi, saj je 58 % anketirancev za najbolj všečen posnetek izbralo 2. različico, 42 % pa 3. različico, medtem ko 1. različica pri prvem vprašanju ni dobila nobenega glasu.

Po drugi strani je 92 % anketirancev kot najmanj všečen posnetek izbralo prav 1. različico, 5 % jih je izbralo 2. različico in 3 % 3. različico.

Pri tretjem vprašanju sem pričakoval, da z današnjimi kakovostnimi kamerami večina gledalcev razlike v kvaliteti ne bo opazila, pa vendar je kar 48 % anketirancev odgovorilo, da

je kvaliteta 2. različice slabša, torej se digitalno približevanje posnetka in posledično izguba kvalitete vendarle opazi.

Na podlagi rezultatov ankete sem prišel do zaključka, da lahko deloma potrdim prvo hipotezo, saj je med 2. in 3. različico pri prvem vprašanju precej majhna razlika, medtem ko je iz rezultatov pri zadnjem vprašanju razvidno, da so gledalci opazili razliko v kakovosti približanega posnetka. Če bi Monjo postavili na pravo mesto, bi tako skoraj zagotovo 3. različica posnetka dobila večino glasov. Je pa prav tako res, da se pri današnji kakovosti posnetkov da tudi s samo eno kamero zmontirati zanimiv in dinamičen posnetek. Če bi intervju posneli v 4K ločljivosti, pa razlika sploh ne bi bila opazna.

4.2 Grafika

Zaradi časovnega pritiska in modernih oblikovalskih pristopov smo se odločili za precej minimalistično uporabo grafike v našem dokumentarnem filmu. Minimalizem smo uporabili tako pri naslovu, kjer smo v končni različici uporabili le napis »Vinagova klet« in ga postavili v okvir, ki predstavlja tunel, saj je Vinagova klet praktično skupek prepletenih podzemnih tunelov. Prav tako smo napis govornika oblikovali tako, da je čim manj vpadljiv, pri zaključnih napisih pa smo izbrali lepo, ozko in čitljivo pisavo. Grafiko je pripravila Monja Jenuš.

Naročnik bo izdelek uporabljal v promocijske namene in izobraževanje obiskovalcev, zato sem projekt izvozil v H.264 – MP4 formatu, resolucije 1920x1080, s hitrostjo 25 sličic na sekundo in stereo zvokom (48 kHz), saj je to priporočljiv format za objavo na YouTube platformi, ki je največja in najpogosteje uporabljena platforma za ogled posnetkov.

Slika 9: Potek montaže kratkega dokumentarnega filma

Vir: (Lasten vir, Brez datuma)

5 PREDAJA IZDELKA NAROČNIKU IN ARHIVIRANJE

5.1 Predaja

Izdelek je bil predan naročniku v dogovorjenem roku štirinajstih dni. Predan je bil na CD zgoščenki kot osemminutni kratki dokumentarni film, priložen pa je bil tudi priložnostni plakat (Priloga 2). Naročnik je bil z izdelkom zadovoljen in ga bo uporabil v promocijske namene.

5.2 Arhiviranje

Pomembno je tudi, da je za arhiviranje izdelka dobro poskrbljeno. Leto dni po predaji izdelka bom hranil dve kopiji prečiščenega (surovega, tehnično pravilno posnetega) materiala na dveh trdih diskih, ki jih že uporabljam za arhiviranje (gre za 5TB velika WD HDD trda diska, ki ju priklopim le takrat, ko je potrebno nanju prekopirati material iz kakšnega novega projekta). Ena kopija končnega izdelka je bila predana na CD-ju naročniku, prav tako je izdelek naložen na platformi YouTube (kar zagotavlja dodatno varnostno kopijo izdelka, praktično za vedno), izdelek bo arhiviran v mojem osebnem arhivu, priložen pa bo tudi temu diplomskemu delu.

6 ANALIZA DELA

Mislim, da smo se na projekt dobro pripravili, a lahko bi se še enkrat boljše. Naša časovna učinkovitost ni bila na nivoju, ki bi si ga želel pri takšnem projektu, saj smo se velikokrat vsi ukvarjali z enim izzivom, namesto da bi se vsak ukvarjal s svojim področjem.

Premalo časa smo posvetili zvoku, ki je nekoliko slabši. Če bi v ekipo vzel še dodatnega sodelavca, ki bi se ukvarjal samo z zvokom in glasbo, bi si naredil veliko uslugo, prav tako pa bi končni izdelek izpadel še bolje.

Glede na to, da je naročnik zadovoljen z izdelkom, prav tako pa ga bo najverjetneje dal tudi prevesti v nemščino in angleščino, lahko kritično ocenim, da je naše delo bilo vsaj solidno, glede na omejitve (tako časovne kot finančne), ki so nam bile postavljene.

Vsekakor bi bilo smiselno nekaj časa v pred-produkciji posvetiti tudi izbiri kodekov, saj lahko z majhnimi odločitvami veliko vplivamo na kvaliteto končnega izdelka.

Če bi snemal še enkrat, bi se zagotovo odločil snemati v 4K kvaliteti, saj bi tako pridobil veliko prostora za popravljanje kompozicije, kar je pri tako hitrem snemanju več kot dobrodošlo, saj je logično, da med snemanjem ne pazimo na vsako malenkost. Če bi imel na voljo še boljšo opremo, bi se verjetno odločil tudi za snemanje v RAW oziroma LOG formatu (česar ta kamera ne omogoča), saj bi tako dobil več prostora pri upravljanju barv in bi lahko bolje izrazil svojo vizijo, brez izgube kvalitete posnetkov.

Kljub temu da sem predvidel možnost nedelovanja opreme v tveganjih produkcije, se je ravno to tveganje uresničilo, ko je prenehala delovati ena izmed LED luči. Torej tveganje sem predvidel, naredil sem preventivne ukrepe, da se to ne bi zgodilo, pa vendar se je zalomilo. Svojo nalogo bi v tem primeru opravil bolje, če bi s seboj vzel rezervo, torej tretjo LED luč in rezervne baterije, česar nisem storil.

Vsekakor bi naročniku predstavil slabosti tako hitre produkcije in ga poskusil prepričati za daljši rok ter mu predstaviti, kaj vse lahko naredimo boljše in čemu lahko posvetimo več časa.

7 SKLEP

Ob zaključku diplomskega dela upam, prav tako pa sem prepričan, da bo nekomu olajšalo prve korake v filmski svet, mu podalo kakšno nepričakovano informacijo, predčasno rešilo ali preprečilo kakšen zaplet ali pa bo komu le dalo dodatno samozavest, da se loti kakšnega projekta, ki se ga do zdaj ni upal.

Ob koncu naj povzamem še svoje ugotovitve, potrdim ali ovržem hipoteze in strnem svoje predloge.

Hipoteze, ki sem si jih zastavil v začetku diplomskega dela, lahko v večini potrdim. Prvi dve hipotezi sta sicer precej subjektivni in težko izmerljivi, a glede na lastno presojo in odziv naročnika, ki je najbolj pomemben, lahko ovrednotimo tudi ti dve hipotezi. Produkcijo kratkega dokumentarnega filma z mikro proračunom je možno solidno izvesti v celoti v dveh tednih.

Prav tako lahko potrdim, da je osvetljava intervjuja z le dvema LED svetiloma popolnoma izvedljiva, a je treba biti pripravljen, saj se lahko zgodi, da kakšno svetilo tudi nepričakovano odpove in je nato potrebne veliko improvizacije.

Tretje hipoteze ne morem potrditi v celoti, saj je res, da je intervju posnet z dvema kamerama mnogo bolj dinamičen in zanimiv, kot če je posnet le z eno kamero, ampak le ob predpostavki, da kadre iz kamer uporabimo le tako, kot so bili dejansko posneti. Glede na to, da so danes sodobne kamere zmožne snemati v izjemno visokih ločljivostih (4K in več), večina zaslonov in televizorjev pa je še vedno full HD kvalitete, pa hipoteza ne drži več v celoti, saj lahko z zoom-in efekti intervju posnet le na eno kamero prav tako zmontiramo izjemno dinamično, brez izgube kvalitete za večino naših gledalcev. Prav to so v moji anketi, ki sem jo izvedel, potrdili tudi udeleženci ankete.

V diplomskem delu sem ugotovil, da je testiranje opreme lahko ključnega pomena, saj lahko zamaje temelje celotne produkcije. Prav s tem izzivom sem se soočil tudi sam, a sem ga z nekaj improvizacije tudi uspešno prestal. Prav tako sem ugotovil, da je bilo strateško načrtovanje možnih zapletov izjemno koristno in konstruktivno, saj smo se na večino izzivov zelo dobro pripravili, v primeru, da tveganj ne bi opredelili, pa bi prej ali slej naleteli na izziv, ki bi nam lahko popolnoma pokvaril produkcijske načrte, tako časovne kot finančne.

Ugotovil sem, da bi vso opremo moral temeljito preizkusiti in ne le vklopiti za kakšno minuto, saj bi tako prihranil nekaj prepotrebnega časa in zapletov na snemanju. Napaka, ki smo jo storili, nas je stala tudi nekaj kvalitete v končnem izdelku.

Med svojimi predlogi sem izpostavil prepričevanje naročnika, da je vsak dodaten dan produkcije lahko ključen za kvaliteto izdelka in bi ga tako poskusil prepričati v smiselnost daljšega produkcijskega roka. Se pa zavedam, da so produkcijski izdelki velikokrat vezani na že pripravljene oglaševalske kampanje in druge podpisane pogodbe, tako da je potrebno iz časa, ki je na voljo, izvleči največ, kar je možno.

Kar se tiče kvalitete snemanja sem v diplomskem delu ugotovil in predlagal snemanje v 4K kvaliteti, saj bi s tem pridobil prepotreben prostor za kasnejše kadriranje, ki je v hitrih produkcijah vedno problematično, saj na snemanju ni časa za pripravo in načrtovanje vseh malenkosti.

Prav tako sem predlagal nekaj posnetkov iz spletne platforme Youtube in Vimeo, ki na preprost, hiter in najpomembneje učinkovit način predstavijo razlike, cilje in dobre prakse spreminjanja barv v post-produkciji. Lahko bi predlagal tudi kar nekaj člankov, ki dobro in natančno opišejo prav zgoraj omenjene stvari, a predlagani videi ravno to prikažejo v precej krajšem času.

8 SLOVAR TUJK

Color correction – barvna korekcija; gre za usklajevanje enakih barv v dveh različnih posnetkih, usklajevanje nivojev osnovnih RGB barv, popravljanje kožne barve in svetlosti posnetkov.

Color grading – barvno upravljanje; gre za kreativno in subjektivno barvno spreminjanje posnetkov.

LUT (Look Up Table) – referenčna tabela; to je skupek podatkov, kako naj LUT ravna z določeno barvo v posnetku. LUT ima tabelo, v kateri so za posamezno barvo zapisane vrednosti, v katere to barvo spremeni ob uporabi. V osnovi so vse vrednosti 0, torej jih ohrani, lahko ima vpisano le eno vrednost (na primer spremeni vse zelene odtenke posnetka v vijolične) ali skupek vrednosti (na primer spremeni svetlo zelene odtenke v rumene, bele odtenke ohrani bele (vrednost 0), temno zelene pa spremeni v vijolične).

Frame rate – vzorčenje; izraz, ki pove, koliko sličic na sekundo zapiše kamera. Poznamo dve vrsti zajema slike, in sicer novejši »p« pomeni progresivni zajem slike, kjer je slika v signalu prikazana v celoti, starejši televizijski »i« pa pomeni prepleteni način, kjer je slika razdeljena v dva okvirja, sestavljena iz horizontalnih vrstic, ki so v signalu prikazane kot sode in lihe. Torej, če želimo na zaslonu približno enak rezultat, lahko uporabimo ali 25p ali 50i.

Full HD – informacija o standardu slike. Velikokrat lahko zasledimo le oznako HD, ki pa ima dve možnosti ločljivosti, in sicer 720- in 1080-vrstično, slednje označujemo s Full HD. Torej, Full HD kvaliteta oziroma 1080p pomeni, da je posamezna sličica zapisana z 1920x1080 piksli v progresivnem vzorcu.

4K – gre prav tako za označevanje ločljivosti posnetka. 4K se je pojavil v zadnjih nekaj letih in označuje 2160-vrstično kakovost, oziroma 3840x2160 pikslov ločljivosti. Dovoljeno je le neprepleteno oziroma progresivno (p) vzorčenje.

9 VIRI, LITERATURA

Bedrač, I., Čučkov, Z., Patković, N., & Plazovnik, D. (2011). *Avdio-video produkcija: Gradivo za 2. letnik.* Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Biesterfeld, P. (11. December 2017). *Videomaker*. Pridobljeno iz Six Primary Styles of Documentary Production: https://www.videomaker.com/article/c06/18423-six-primary-styles-of-documentary-production

Broida, R. (8. november 2017). *LifeHacker*. Pridobljeno iz 8 Ways to Shoot Video Like a Pro: https://lifehacker.com/214043/8-ways-to-shoot-video-like-a-pro

Dawkins, S., & Wynd, I. (2010). *Video production: Putting theory into practice.* London: Macmillan distribution.

Filmsite. (5. november 2017). Pridobljeno iz Documentary films: http://www.filmsite.org/docfilms.html

Grabowicz, P., Seidler, E., & Reynolds, P. (8. november 2017). *UC Berkeley*. Pridobljeno iz Tutorial: Video Techniques: https://multimedia.journalism.berkeley.edu/tutorials/shooting_tips

https://maribor-pohorje.si/images/temp/big/Vinagova_klet2_Slovenia_Slovenija_Maribor_Pohorje_Marko_Petrej.jpg. (Brez datuma). Pridobljeno iz Maribor - Pohorje: iz spletnega mesta https://maribor-pohorje.si/images/temp/big/Vinagova_klet2_Slovenia_Slovenija_Maribor_Pohorje_Marko_Petrej.jpg

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/3/33/L%27Arriv%C3%A9e_d%27un_train_en_gare_de_La_Ciotat.jpg. (Brez datuma). Pridobljeno iz Wikimedia: iz spletnega mesta https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/3/33/L%27Arriv%C3%A9e_d%27un_train_en_gare_de_La_Ciotat.jpg

Lasten vir. (Brez datuma).

Maribor - Pohorje. (8. november 2017). Pridobljeno iz Vinagova klet: https://maribor-pohorje.si/vinagova-klet.aspx

Medijski tehnik. (8. november 2017). Pridobljeno iz Scenarij dokumentarnega filma: http://305.gvs.arnes.si/paska/?p=1576

Šauperl, M., Kozel, U. J., & Jenuš, M. (2017). *Projektna naloga: Vinagova klet.* Maribor.

10 PRILOGE

Priloga 1: Script-doctoring

Matevž – Scenarij mi je všeč, saj je zgodba zanimivo predstavljena. Všeč mi je ta potek, da pridemo iz »hriba«, kjer so vinogradi, proti mestu in vinski kleti, nato prehodimo vinsko klet in zaključimo s prodajo in vabilom, saj mislim, da je takšen potek smiseln, hkrati pa postavlja Vinagovo klet v center mesta Maribor, kamor tudi spada.

Mislim, da bi lahko v uvodu uporabili več kadrov, ki bi nas pripeljali do Vinagove kleti. Lahko vključimo tudi Kalvarijo in bližnjo okolico in tisti znameniti sod pred kletjo.

Za sam intervju predlagam dva kadra, in sicer P3 in P4 ali P5, odvisno od tega kako bo postavljena scena. Prav tako bi predlagal uporabo normalnega kota snemanja (torej v višini govorčevih oči, oziroma malenkostni spodnji rakurz, saj govorec ve več od nas).

Mislim, da bi lahko skozi celoten sprehod po Vinagovi kleti uporabili dva igralca, ker bo spremljati skupino ljudi lahko kar velik problem, kot je povedal gospod Gregor, ti Avstrijci, ki večinoma prihajajo na oglede, niso najbolj navdušeni nad snemanjem. S sledenjem enaki osebi pa tudi pridobimo na kontinuiteti zgodbe.

Drugo pa se mi zdi zanimivo in povezano v smiselno celoto. Ker pa smo z gospodom Gregorjem le okvirno dorekli potek govora, pa bomo tako ali tako še prilagodili pokrivne kadre glede na to, kar bo povedal v intervjuju, ki ga moramo posneti, preden se lotimo kleti in drugih kadrov.

Urban – Navdušilo me je to, da je zgodba podkovana s prizori, ki poudarjajo naravo, domačnost in na sploh Slovensko agrikulturo. Scenarij nam pričara zelo impresionističen začetek in konec zgodbe – rojstvo prvih grozdov, ki dozorevajo na trsju Piramide ter sam konec v Vinagovi kleti.

Vinagova klet nam predstavlja zgodovinski spomenik, ki ga je vredno predstaviti širši množici, k temu pa pripomore naš video.

Menim, da bi v scenariju lahko dodali vodenje dveh oseb, kar bi naredilo zgodbo še toliko bolj zanimivo in nepozabno.

Scenarij in njegova zgodba, na sploh, sta izjemna, saj poudarita sadeže Štajerske in v ospredje podata še eno izjemno Slovensko turistično nišo in gospodarsko danost.

Priloga 2: Končni scenarij

Besedilo	Slika	Glasba, zvok	Čas	Trajanje
Uvodna špica	Razgled nad Mariborom	Ritmična glasba		
VINAGOVA KLET				
	VINAGOVA KLET – animiran napis na sliko	Nadaljevanje glasbe		
	Posnetki bližnje okolice Vinagove kleti, vinograd na Piramidi, sprehajanje ljudi po Kalvariji in po trgu mimo Mariborskega gradu, sod pred Vinagovo kletjo	Nadaljevanje glasbe		
	Vhod vinarne na vogalu stavbe. Proti njemu gre oseba (vidimo njegov hrbet), ki gre odklepati vrata. Detajl odklepanja in odpiranja vrat. Iz notranjega prostora vidimo to isto osebo, ki vstopi noter (vidimo ga od spredaj). Notranjost prostora.	Nadaljevanje glasbe, glasba se počasi utiša in preide v podlago		
GREGOR ŠERBINA				
	GREGOR ŠERBINA – animiran napis na sliko	Nadaljevanje glasbene podlage		
Oseba (Gregor Š.) se predstavi in pove nekaj o svojem delu v vinarni.	Oseba stoji v prostoru ob mizi, na kateri je steklenica; pred policami z razstavljenimi steklenicami vina in nam nekaj razlaga (oseba obrnjena proti nam – vidimo obraz – izmenjava kadrov dveh kamer: P3 in P4).	Nadaljevanje glasbene podlage		
	Ljudje, ki prihajajo iz zgornjih prostorov v klet (dve sebi) Hoja po stopnicah navzdol – vidimo samo noge.	Glasba postane glasnejša, proti koncu preide spet v podlago		
Govor o zgodovini – začetkih vinarne in pivovarne, kje se je nahajalo, združitev vinarne in pivovarne	Vidimo osebo, ki govori (obrnjena proti nam – vidimo obraz – izmenjava kadrov dveh kamer: P3 in P4) Med razlago o združitvi vinske kleti in pivovarne – vidimo Rakušev trg	Nadaljevanje glasbene podlage,		

	Med razlago nastanka/gradnje – vidimo velbane kletne prostore (sprehajanje s kamero)	Med posnetki brez govora glasba glasnejša, pred govorom preide spet v glasbeno podlago.
Govor postopka vodenja po kleti	Dve osebi hodita po Vinagovi kleti. Oseba nadaljuje govor (obrnjena proti nam – vidimo obraz – izmenjava kadrov dveh kamer: P3 in P4). Med govorom vidimo naslednje: Razstavljena stara vina po kleti. Stari vinski sodi. Med razlago nahajališča/velikosti/uporabe (v preteklosti) kleti in podzemnih tunelov – vidimo karto, kjer je to narisano. Detajli "okrasov" betonskih sodov. Betonska cisterna. Novejši del vinske kleti s sodi. Vinski arhiv. Največja betonska cisterna	Nadaljevanje glasbene podlage Med posameznimi posnetki brez govora glasba glasnejša, pred govorom preide spet v glasbeno podlago.
Govor namena kleti/vinarne v preteklosti in zdaj	Oseba nadaljuje govor (obrnjena proti nam – vidimo obraz – izmenjava kadrov dveh kamer: P3 in P4). Med govorom vidimo naslednje: Hoja skupine ljudi iz kleti v zgornje prostore. Prireditveni prostor z mizami in klopmi, oboki.	Nadaljevanje glasbene podlage.
Govor o zanimivostih/zgodovini vinske kleti	Oseba nadaljuje govor (obrnjena proti sliki – vidimo obraz – izmenjava kadrov dveh kamer: P3 in P4), v roki drži sliko. Med govorom vidimo detajl slike/zahvale.	Nadaljevanje glasbene podlage.
Govor o prodaji vina, kakšne vrste vina	Prostor vinoteke, police s steklenicami za prodajo, steklenice v darilnih/okrasnih embalažah.	Nadaljevanje glasbene podlage.
Govor – vabilo	Oseba nadaljuje govor (obrnjena proti nam – vidimo obraz – izmenjava kadrov dveh kamer: P3 in P4).	Nadaljevanje glasbene podlage.
Zaključna špica	Natakanje vina, poskušanje vina, dve osebi nazdravita (zatemnjena slika)	Glasba postane glasnejša.
	Napis na sliko – zaključna špica	Glasba izzveni.

Priloga 3: Predračuni za opremo

Sony FS700

Najem vključuje: *4x baterija, polnilec, adapter za brezprekinitveno napajanje*

Cena izposoje: *60€/dan**

LED luči Aputure

Najem vključuje: *adapter za brezprekinitveno napajanje, izmenljivi barvni filtri*

Cena izposoje: *10€/luč/dan**

Na voljo 2x 528s, 1x 528w, 2x H198, 1x 672w, 1x672s

Stojala Manfrotto 546BK in 504 HD

Najem vključuje: *Transportna torba*

Cena izposoje: *20€/dan**

Shotgun mikrofon Rode NTG-2

Najem vključuje: *boom palica, nastavek za mikrofon, XLR kabel*

Cena izposoje: *20€/dan**

Stereo audio snemalnik ZOOM H6

Najem vključuje: *komplet baterij, SD kartica, komplet nastavkov mikrofonov*

Cena izposoje: *20€/dan**

Priloga 3: Plakat filma

Priloga 4: CD zgoščenka – Vinagova klet